Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0406U003408

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-07-2006

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гунченко Марія Володимирівна
2. Hunchenko Mariya

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.01.01

Назва наукової спеціальності: Економічна теорія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 30-06-2006

Спеціальність за освітою: 7.050201

Місце роботи здобувача: Полтавський університет споживчої кооперації України

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 08.120.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

Код за ЄДРПОУ: 02071100

Місцезнаходження: 36011, м. Полтава, Першотравневий проспект, 24

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.71.69

Тема дисертації:

1. Мотивація праці в умовах трансформації економіки України
2. Work motivation in the conditions of transformation of economy in Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об'єкт дослідження - процеси формування мотивації праці в трансформаційній економіці. Предмет дослідження - комплекс соціально-економічних відносин та фактори становлення мотиваційних систем праці, а також особливості функціонування мотиваційного механізму праці в умовах трансформації економіки України. Метою дисертаційної роботи є розробка концептуальних основ, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо побудови моделей мотивації праці для підприємств та організацій, що функціонують та розвиваються в умовах трансформації економіки України. Теоретичною та методологічною основою проведених у дисертації досліджень стали наукові концепції і теоретичні розробки провідних вітчизняних і зарубіжних учених у галузі мотивації праці та трудових відносин, управління, організації виробництва. Крім того, у роботі використані такі загальнонаукові та спеціальні методи: візуально-графічний - для подання результатів у наочній формі; наукової абстракції - для формування висновків; системного аналізу і синтезу, індукції і дедукції - для аналізу структури механізму мотивації праці; економіко-

статистичні - для представлення динаміки факторів впливу на мотиваційні системи праці; порівняльного горизонтального та вертикального аналізу - для відображення зв'язку між факторами становлення мотиваційних систем праці та основними соціально-економічними чинниками. Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України з питань державного регулювання діяльності підприємств, а також офіційні статистичні матеріали і дані, зібрані автором під час проведення особистих досліджень на підприємствах м. Полтави. Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному та методичному обґрунтуванні концептуальних основ формування та реалізації моделей мотивації праці в умовах трансформації економіки України. Найбільш суттєві наукові результати, що виносяться на захист, полягають у наступному: вперше: - обґрунтовано комплексну схему формування механізму мотивації праці, в якій умовно виокремлено інтринсивну (внутрішню)та екстринсивну (зовнішню) мотивації; доведено, що на першому етапі формування механізму мотивації праці може виникнути мотиваційно-цільовий резонанс як дивергенція внутрішньої мети праці працівника та зовнішньої мети організації; наявність мотиваційно-цільового резонансу визначає домінанту екстринсивної мотивації в мотиваційному механізмі, а його відсутність - домінанту інтринсивної мотивації; встановлено, що в процесі функціонування механізму мотивації праці відбувається взаємодія роботодавця, мотиваційної сфери особистості та зовнішнього середовища; - у якості основного критерію класифікації форм трудової діяльності (праця та творчість) запропоновано використовувати ознаки мотиваційного механізму їх виникнення: домінанту екстринсивної чи інтринсивної мотивації, а також мету і результат діяльності; доведено, що перехід від праці до творчості відбувається через трансформацію мотиваційного механізму виникнення та функціонування цих форм людської діяльності, а саме через усунення чи згладжування мотиваційно-цільового резонансу на етапі прийняття стимулу та формування первинного абстрактного мотиву; доведено, що в Україні відсутні реальні умови для реалізації такої трансформації і формування принципово відмінної від існуючої на даному етапі мотиваційної системи праці, заснованої на домінанті інтринсивної мотивації в мотиваційному механізмі; удосконалено: - сутність та зміст механізму мотивації праці як складного явища та спонукальної причини поведінки працівника, який складається із сукупності цілеспрямованих або випадкових, прямих або опосередкованих впливів зовнішнього середовища, в результаті яких відбувається модифікація усталеної мотиваційної системи працівника, засвоєння цінностей, норм і правил поведінки; - концептуальні основи побудови та реалізації моделі мотивації праці в умовах трансформації економіки України, що ґрунтуються на емпіричному узагальненні теорій людського капіталу, людських стосунків, гуманізації праці, збагачення праці, виробничої демократії, участі у прибутках, гуртків якості, якості трудового життя, і спрямовані на поступовий перехід від праці до вільної творчості; - розподіл функцій моделі мотивації праці між усіма підсистемами трудових відносин відповідно до визначених принципів та цілей моделі мотивації праці, на відміну від існуючих підходів, які передбачають переважно концентрацію усіх функцій мотивації праці в одному структурному підрозділі організації; дістали подальшого розвитку: - система принципів побудови моделі мотивації праці, серед яких пріоритетними, з одного боку, є формування у працівників потреб вищого рівня для становлення чинників внутрішньої мотивації, з іншого - створення сприятливих умов для досягнення цілей організації шляхом виявлення та задоволення потреб працівників. При цьому, система цілей побудови моделі мотивації праці розмежовується на цілі з точки зору працівника - максимальне задоволення власних потреб за умов мінімізації зусиль, цілі з точки зору організації, підприємства чи роботодавця - максимізація прибутку за умов оптимізації витрат та цілі держави - задоволення потреб населення за умови згладжування соціальних конфліктів; - аналіз факторів впливу на стан трудової мотивації та визначення їх ролі в процесі становлення мотиваційних систем праці, головними серед яких є: рівень життя населення, зміни у характері праці, зміни трудових відносин, інформатизація усіх сфер діяльності людини, зміни в соціальній та духовній сферах, особливості менталітету. Теоретичні положення, які захищаються в дисертації, доведені до рівня конкретних практичних пропозицій та рекомендацій. Вони створюють об'єктивну основу для подальшого розвитку теоретичних і прикладних досліджень проблем ефективного функціонування мотиваційних систем та моделей мотивації праці. Підтвердженням практичної значимості розроблених автором науково-методичних засад побудови мотиваційних моделей є розробка та

впровадження моделі мотивації праці на приватному підприємстві "Елсис" (м. Полтава) (акт про впровадження від 27.10.2003 р.) та на ТОВ "Завод газорозрядних ламп" (м. Полтава) (акт про впровадження від25.11.2003 р.). Теоретичний матеріал дисертації використовується на кафедрі економічної теорії Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка для викладання дисциплін: "Політична економія", "Основи економічної теорії", "Мікроекономіка" (акт про впровадження від 03.02.2005 р.).

2. The matter of investigation is the processes of formation labor motivation in the transformation economics. The subject of investigation is social and economical relationship and factors of motivation labor system formation, and also peculiarities of motivation labor mechanism functioning in the conditions of the transformation of Ukrainian economics. The purpose of thesis is the development of the conceptional basis, methodical points of view and practical recommendations concerning the formation of labor motivation models for companies and organizations functioning and being in the development process in the conditions of the transformation of Ukrainian economics. Theoretical and methodological foundation of investigations being carried out in thesis became scientific conceptions and theoretical developments of outstanding native and foreign scientists in the branch of labor motivation and working relations, administration and production management. Besides, such general scientific and special methods are used in this work: visual graphical - for submitting of the results obviously; scientific abstraction - for the formation of conclusions; method of system analysis and synthesis; the method of induction and deduction - for analysis of structure of motivation labor mechanism; economical and statistical methods - for the presenting of the dynamics of factor influence on the motivational labor system; the methods of comparative horizontal and vertical analysis - for the reflection of connections between foundation factors of motivation labor systems and major social and economical indices. Informational basis of investigation is legislative and normative acts of Ukraine concerning the state regulation of companies activities, and also official statistical materials and data which are gathered by the author at the time of carrying out personal investigations at the enterprises of Poltava city. The scientific newness of the received results concludes in theoretical and methodological grounds of conceptional basis of formation and realization of motivation labor models in the conditions of the transformation of Ukrainian economics. The essential scientific results being presented at the defense concludes in the following: 1) First: - the complex scheme of formation of motivation labor mechanism, in which internal and external motivations are separated, is grounded; it is proved that the motivation principal resonance as div of internal purpose of worker's labor and as external purpose of organization may emerge at the first step of formation of motivation labor mechanism; motivation and purposeful resonance defines the dominant of external motivation in the motivation mechanism, but its absence defines the dominant of internal motivation; it is determined that interaction of employer, motivation branch of person and external environment is taking place in the process of motivation labor mechanism functioning; - as the main criterion of classification of working activities forms (labor and creation) it is offered to use features of motivation mechanism of their appearance: the dominant of internal or external motivation and also the purpose and result of activity; it is proved that conversion form labor to creation is taking place via the transformation of motivation mechanism of forms of the beginning and functioning of such forms of human activity: via demolishing or smoothing of motivation and purposeful resonance on the step of stimulus admitting and primary abstractive motive foundation; it is proves that in Ukraine the real conditions for realization of such transformation and for forming of principally different from existing motivation labor system, founded on the dominant of internal motivation in motivation mechanism are absent; it is improved: - main point and composition of motivation labor mechanism as component effect and as imperative reason of worker's behavior which consists of totality of goal-seeking or casual, direct or indirect influences of external environment, as the result the modification of worker's fixed motivation system, to get into the values, norms and rules of behavior are taking place; conceptual basis of motivation labor models forming and realization in the conditions of transformation of Ukrainian economics, which are based on empirical generalization of theories of human capital, human relations, labor humanization , labor enrichment, the enrichment of production democracy, participating in the profits, quality groups, the quality of working life, and which are directed to gradual transfer from labor to free creation; - distribution of motivation labor model functions between all the subsystems of working relations

concerning the defined principals and purposes of motivation labor models, unlike existing methods which mainly provide the concentration of all the functions of labor motivation in one structural department of organization; being the development: the system of principals of motivation labor model forming, among which, on the one hand, the prior principals are forming at workers of needs of highest level for index establishment of internal motivation, and on another hand, creation of favourable conditions for purposes achievement of organization by detection and satisfaction of workers needs. At the same time the purpose system of motivation labor model formation delimitates on the purposes from the point of view of worker- maximum satisfaction of his needs at the conditions of minimization of efforts, on the purposes from the point of view of organization, enterprise of employer-maximization of profit at the condition of expenses optimization, and on state purposes-satisfaction of people needs at the conditions of smoothing of social conflicts; - analysis of influence factors on working motivation state and determination of their place in the process of motivation labor system establishment, among which the main ones are:- the level of life of the people, modifications in the way of working, the modification of working relations, informing of all the branches of human activities, modifications in social and mental branches, mentality features. Theoretical positions, being defended in thesis, are at the level of concrete practical proposals and recommendations. They create objective basis for further development of theoretical and applied investigations of the problems of effective functioning of motivation system and motivation labor models . Confirmation of practical value of scientific and methodological methods of motivation models formation, designed by author, is development and application of motivation labor model at the private enterprise "Elsis" (Poltava city) (statement of application dd 27.10.2003) and at LTD "Factory of gas-bit lamps" (Poltava city) (statement of application dd 25.11.2003) . Theoretical material of thesis is used at the department of Economic theory of Poltava national technical university named after Yurij Kondratyuk, for teaching such subjects as "Political economy", "Basis of economical theory", "Microeconomics"(statement of application 03.02.2005).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривенко Лариса Володимирівна

2. Kryvenko Larysa

Кваліфікація: д.е.н., 08.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петрова Ірина Леонідівна
2. Петрова Ірина Леонідівна

Кваліфікація: д.е.н., 08.09.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тропіна Валентина Борисівна
2. Тропіна Валентина Борисівна

Кваліфікація: к.е.н., 08.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Холод Борис Іванович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Холод Борис Іванович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.